

AL CONSELL D'ADMINISTRACIÓ DEL PORT DE BARCELONA
AUTORITAT PORTUÀRIA DE BARCELONA

A PROPÒSIT DE LA LICITACIÓ DE LES OBRES DELS NOUS ACCESSOS FERROVIARIS: “NOU ACCÉS FERROVIARI. VIES D'ACCÉS I EXPEDICIÓ/RECEPCIÓ EN NOU LLOBREGAT. SERVEIS AFECTATS I CONSOLIDACIÓ DEL TERRENY”

Que la **LLIGA PER LA DEFENSA DEL PATRIMONI NATURAL (DEPANA)**, amb NIF núm. G58459280, domicili a efectes de notificacions a Carrer Sant Salvador, 97, baixos, 08024 (Barcelona), telèfon de contacte 932104679 i adreça electrònica info@depana.org, i representada pel seu president Josep Maria Carrera Alpuente, amb DNI 37687166X, en virtut del present escrit, i com millor procedeixi en Dret, presenta les següents

AL·LEGACIONS

PRIMERA.- ANTECEDENTS

Que en data 5 de juliol de 2022, a la plana web del Port de Barcelona, es va fer pública la notícia que el 29 de juny de 2022, el Consell d'Administració del Port de Barcelona va aprovar licitar la segona de les obres del nou accés ferroviari al Port, projecte titulat **“Nou accés ferroviari. Vies d'accés i expedició/recepció en Nou Llobregat. Serveis afectats i consolidació del terreny”**, que inclouen tota una sèrie d'actuacions sobre xarxes de serveis, consolidació del terreny, obres de drenatge, etc. a la banda dreta de la llera del riu Llobregat.

Imatge 1. Imatge del tram previst per a l'execució de l'actuació

Font. Departament de comunicació del Port de Barcelona

Imatge 2. Fotografia del tram previst per a l'execució de l'actuació

Font. Departament de comunicació del Port de Barcelona

Aquesta obra és un pas més en les obres tant del nou accés ferroviari com de les terminals ferroviàries a desenvolupar en la zona sud del Port. Un cop finalitzades i juntament amb el desenvolupament i gestió del node logístic ferroviari de Barcelona (del qual se n'encarrega la societat Train Port Barcelona i ADIF), i del Pla Director Urbanístic de la Terminal Logística Intermodal del Port de Barcelona (en tràmit del procediment d'avaluació ambiental estratègica i pendent d'aprovació), són la base pel desenvolupament de nous serveis

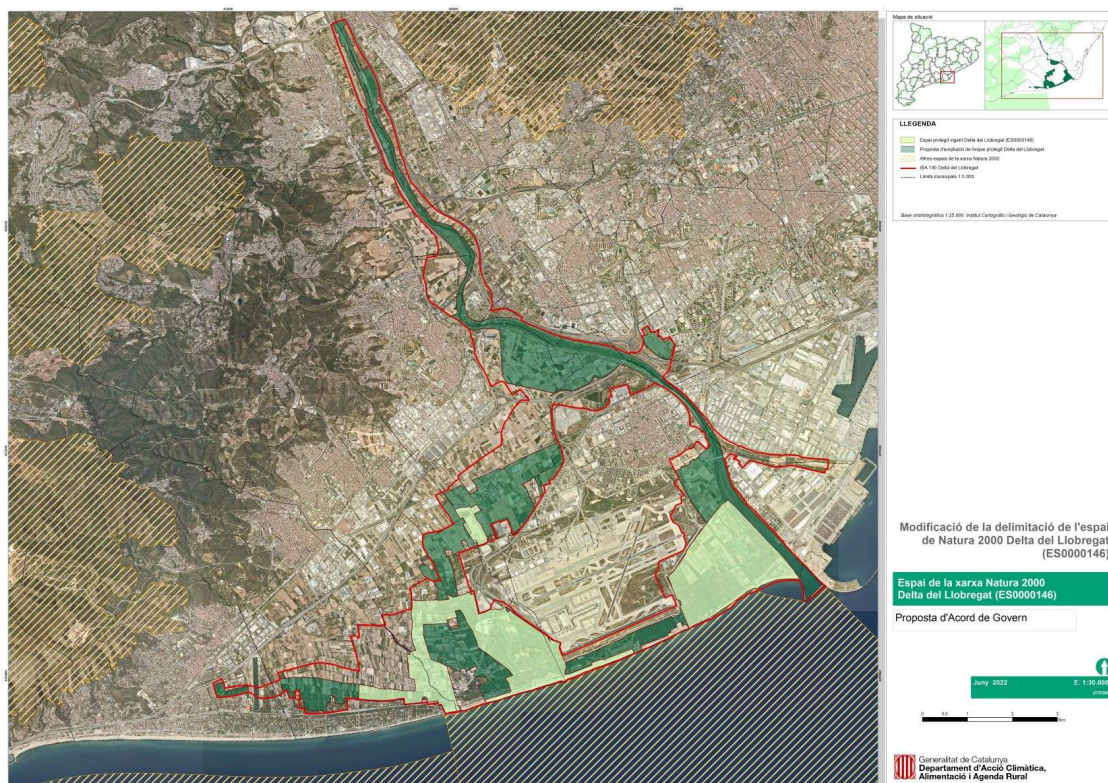
intermodals del Port de Barcelona –basats en els modes marítims i ferroviaris– que facilitaran la creació de solucions logístiques sostenibles i competitives.

A més a més, aquestes obres seran finançades per la Unió Europea (UE) dins el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, els anomenats fons “Next Generation EU”, segons es diu, perquè compleixen amb els requisits establerts per la UE, concretament, és una inversió en intermodalitat i logística; potencia la mobilitat sostenible, segura i connectada; i és un projecte que millora l’accessibilitat, la sostenibilitat, la digitalització i la seguretat als ports.

SEGONA.- L'ÀMBIT D'ACTUACIÓ ÉS LIMÍTROF A L'ESPAI PROPOSAT PER AMPLIAR LA ZEPA 146

El passat 16 de juny de 2022, el Departament d’Acció climàtica, Alimentació i Agenda Rural va fer pública la proposta d’ampliació dels espais naturals protegits com ZEPA al delta del Llobregat (ES0000146).

Imatge 3. Proposta d’ampliació de la ZEPA 146

Font. Departament d’Acció climàtica, Alimentació i Agenda rural

En aquesta nova proposta, la Generalitat preveu que la Zona d’Especial Protecció per a les Aus del Delta del Llobregat s’ampliï amb també per a tota la llera del riu, una obligació jurídica que ja venia recollida a la Declaració d’Impacte Ambiental del projecte de desviació del Riu Llobregat (*Resolució de*

4 de agosto de 1998, de la Dirección General de Calidad y Evaluación Ambiental, por la que se formula la declaración de impacto ambiental del proyecto de encauzamiento del río Llobregat desde el puente de Mercabarna al mar – solución desvío intermedio – con inclusión del canal de pluviales en la margen izquierda. [BOE núm. 210, de 2 de septiembre de 1998]):

*“La titularidad de los terrenos de la llanura de inundación y del nuevo cauce será pública, quedando éstos integrados dentro de la **Reserva Natural Parcial de La Ricarda-Ca l’Arana** y de la **Zona de Especial Protección para las Aves del Delta del Llobregat**. La gestión unificada de estos de estos espacios se realizará de acuerdo con las competencias legalmente establecidas.”*

En primer lloc, pel que fa a la modalitat de Reserva Natural Parcial, la Llei 12/1985, de 13 de juny, d'espais naturals (LEN) li atorga un règim de protecció i gestió especial a fi d'assegurar la preservació de l'espai natural per llur interès ecològic, en aquest cas. A més, la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del Patrimoni Natural i la Biodiversitat (LPNB) estableix per a les Reserves Naturals que són espais naturals la creació dels quals té com a finalitat la protecció dels ecosistemes, comunitats o elements biològics que, per la seva raresa, fragilitat, importància o singularitat, mereixen una valoració especial (article 32.1). Així mateix, l'article 36 de la LPNB exigeix que prèviament a la declaració de les Reserves Naturals s'hagi elaborat i aprovat el corresponent Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals de la zona (PORN). Excepcionalment, només poden declarar-se Reserves sense la prèvia aprovació d'aquest Pla, quan existeixin raons que ho justifiquin i, en aquest cas, s'ha de tramitar el corresponent Pla d'Ordenació en el termini d'un any a partir de la declaració de la Reserva.

Val a dir que la redacció d'un Pla Especial de Protecció del Medi Natural i del Paisatge del Delta del Llobregat, equivalent al PORN, és un document que a dia d'avui encara no s'ha tramitat, tot i ser una obligació legal que havia de complir la Generalitat en el termini d'un any des de declaració de la Reserva Natural parcial de la Ricarda-Ca l'Arana, això és, l'any 1987 (Decret 226/1987, de 9 de juny, de declaració de les Reserves Naturals parcials del Delta del Llobregat, de la Ricarda-Ca l'Arana i el Remolar-Filipines [DOGC núm. 866, 20 de juliol de 1987]).

Igualment, amb la darrera ampliació de la ZEPA 146, per Acord GOV/112/2006, de 5 de setembre, pel qual es designen zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA) i s'aprova la proposta de llocs d'importància comunitària (LIC) [DOGC 4735, de 6 d'octubre de 2006], aquesta obligació no va quedar recollida, fet que ha desencadenat que les avaluacions ambientals de múltiples projectes urbanístics i d'infraestructures no contemplin l'afectació directa als valors naturals que alberga la llera del Riu i puguin treure profit dels impactes negatius sobre les zones protegides del Delta del Llobregat. Aquesta afectació ha sigut particularment negativa amb la Declaració d'Impacte Ambiental (DIA) emesa per la Secretarí General para la Prevención de la Contaminación y el

Cambio Climático, el 14 de setembre de 2007 del projecte “Estudi informatiu Nous accessos, sud, ferroviari i viari, al port de Barcelona” i la seva pròrroga aprovada l’any 2013.

TERCERA.- APLICACIÓ DE L’ARTICLE 4.4 DE LA DIRECTIVA AUS

És clar que l’execució de les obres previstes afectarà de manera directa l’espai que ha de quedar protegit amb l’ampliació de la ZEPA, ja que esdevé un factor negatiu que menyscaba de manera significativa la reproducció i supervivència de les aus incloses a la Directiva aus en tota la nova llera del riu Llobregat (STJU de 2 d’agost de 1993, C-355/90, Comissió/Espanya, *Marismas de Santoña* [EDJ 1993/14565]), zona que actualment constitueix una de les mes valuoses per a les aus de tot el Delta.

En tot cas, tot i que la llera del riu encara no s’hagi declarat ZEPA, la Generalitat, la Comissió Europea i la IBA 140 l’han considerat essencial per a la conservació de les aus o com a àrea d’alt valor per a les mateixes, i per tant correspon l’aplicació de l’article 4.4 de la Directiva 2009/147/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 30 de novembre de 2009, relativa a la conservació de les aus silvestres (Directiva aus)¹, de tal manera que les administracions estan obligades a prendre les mesures adequades per evitar la contaminació o el deteriorament dels hàbitats, així com les pertorbacions que afectin a les aus d’aquest àmbit, o en qualsevol cas, a esforçar-se de manera especial per evitar-ho.

Així ho ha reiterat el Tribunal de Justícia de la Unió Europea en la seva jurisprudència, de tal manera que els Estats membres han de complir amb les obligacions de l’article 4 apartat 4 de la Directiva Aus fins i tot en els casos en els que la zona afectada no hagués estat classificada com a ZEPA quan ho hauria hagut de ser. És a dir, en aquesta fase només és aplicable la Directiva Aus però no la Directiva Hàbitats.

Per tant, en aplicació d’aquest règim preventiu de protecció i obligació de no deteriorament de la IBA (en procés de declarar-se ZEPA), en tant que el projecte del nou accés ferroviari sí que comporta tal perjudici, aquest no pot executar-se sense una adequada avaluació de les seves repercussions en el lloc, d’acord amb l’article 6.3 de la Directiva 92/43/CEE del Consell, de 21 de maig de 1992, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres (Directiva hàbitats)².

---

1 «4. Los Estados miembros tomarán las medidas adecuadas para evitar, dentro de las zonas de protección mencionadas en los apartados 1 y 2, la contaminación o el deterioro de los hábitats así como las perturbaciones que afecten a las aves, en la medida que tengan un efecto significativo respecto a los objetivos del presente artículo. Fuera de dichas zonas de protección los Estados miembros se esforzarán también en evitar la contaminación o el deterioro de los hábitats.»

Conseqüentment, la DIA del 2007 –i la pròrroga del 2013– no pot operar com a marc jurídic per a executar les obres del nou accés ferroviari al Port, com així també es desprèn de la Carta d'Emplaçament que la Comissió Europea va enviar a les autoritats espanyoles i catalanes en relació als incompliments de les seves obligacions al Delta del Llobregat (Queixa EU-Pilot 5866/13/ENVI com a conseqüència de la queixa presentada per DEPANA):

«28. Procede señalar que el artículo 6, apartado 2, de la Directiva sobre hábitats no solo se aplica a los planes y proyectos incluidos en el ámbito de la aplicación del artículo 6, apartado 3, sino también a la ejecución de cualquier actividad en curso, como la agricultura, la caza o el turismo, así como a los planes y proyectos ya autorizados pero que se hayan revelado capaces de producir deterioros o alteraciones(38) susceptibles de ocasionar efectos significativos sobre los objetivos de conservación de la directiva(39). Por lo tanto, puede referirse a actividades o acontecimientos pasados, presentes o futuros(40).»

I en conseqüència, aquesta entitat sol·licita que l'òrgan de contractació desisteixi del procediment de licitació en virtut de l'article 152.2 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic (LCSP).

QUARTA.- EL FINANÇAMENT DE LES OBRES AMB ELS FONS “NEXT GENERATION EU” ÉS UNA CONDUCTA DELICTIVA

Precisament pel que s'ha indicat més amunt, i atès que les obres del nou accés ferroviari comporten indefectiblement una afectació negativa a la llera del riu Llobregat, en cap cas poden emparar-se dins del “Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència” del Mecanisme per a la Recuperació i Resiliència (MRR) del Fons de Recuperació de l'instrument “Next Generation UE”, que precisament té com a eix transversal l'impuls a la transició ecològica. El propi Pla fa referència a la necessitat d'aturar els processos de deteriorament ecològic i concretament, a la necessitat de transformar els models productius incorporat un nou paradigma de sostenibilitat ambiental a les infraestructures (pàg. 57 del Pla³).

Per tant, no és coherent que uns fons destinats, entre d'altres, a la recuperació ecològica suposin, paradoxalment, el deteriorament de la Xarxa Natura 2000.

---

2 «3. Cualquier plan o proyecto que, sin tener relación directa con la gestión del lugar o sin ser necesario para la misma, pueda afectar de forma apreciable a los citados lugares, ya sea individualmente o en combinación con otros planes y proyectos, se someterá a una adecuada evaluación de sus repercusiones en el lugar, teniendo en cuenta los objetivos de conservación de dicho lugar. A la vista de las conclusiones de la evaluación de las repercusiones en el lugar y supeditado a lo dispuesto en el apartado 4, las autoridades nacionales competentes sólo se declararán de acuerdo con dicho plan o proyecto tras haberse asegurado de que no causará perjuicio a la integridad del lugar en cuestión y, si procede, tras haberlo sometido a información pública.»

3 https://www.lamoncloa.gob.es/temas/fondos-recuperacion/Documents/160621-Plan_Recuperacion_Transformacion_Resiliencia.pdf

Encara més si es té en compte que hi ha un procés d'infracció obert per aquest deteriorament (Queixa EU-Pilot 5866/13/ENVI) en el que l'ampliació del Port de Barcelona, conjuntament amb la seva obra annexa, el desviament del Llobregat, són considerats elements destacats causants d'aquesta degradació.

En qualsevol cas, si no es paralitza immediatament el procediment de licitació del projecte i es prossegueix amb l'execució de les obres, aquesta part es veurà obligada a denunciar aquestes actuacions davant la Fiscalia europea, òrgan independent de la Unió Europea que va començar a funcionar ara farà un any, per tal que investigui aquest finançament com un delictes que atempta contra els interessos financers de la Unió Europea i per tal que exerciti la corresponent acció penal contra els seus autors.

CINQUENA.- DEPANA ES PERSONA COM A PART INTERESSADA EN EL PROCEDIMENT DE LICITACIÓ DE LES OBRES DELS NOUS ACCESSOS FERROVIARIS

Mitjançant aquest escrit, aquesta entitat es persona com a part interessada en el procediment de licitació de les obres dels nous accessos ferroviaris, en virtut d'un interès legítim col·lectiu ambiental i de l'acció pública prevista en la legislació d'urbanisme.

En primer lloc, DEPANA és interessada com a titular d'un interès legítim col·lectiu ambiental, sobre la base de l'article 4.1.c de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques (LPAC) quan considera persones interessades "aquelles els interessos legítims, individuals o col·lectius, de les quals poden resultar afectats per la resolució i es personin en el procediment".

Així mateix, l'art. 2.2.a de la Llei 27/2006, de 18 de juliol, per la qual es regulen els drets d'accés a la informació, de participació pública i d'accés a la justícia en matèria de medi ambient, que transposa a l'ordenament jurídic espanyol la Directiva 2003/4/CE i la Directiva 2003/35/CE relatives a la participació del públic i accés del públic a informació ambiental, estableix que són persones interessades tota persona física o jurídica que compleixi amb alguna de les circumstàncies previstes a l'art. 31 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre (actualment, l'esmentat article 4 de la LPAC).

En termes semblants, l'art. 2.5 del Conveni internacional d'accés a la informació, participació pública i accés a la justícia en medi ambient, de 25 de juny de 1998, (conegut com a Conveni d'Aarhus) fa la següent definició de "públic interessat": "el públic que resulta o pot resultar afectat per les decisions adoptades en matèria ambiental o que té un interès a invocar en la presa de decisions. A l'efecte d'aquesta definició, es considera que tenen tal interès les

organitzacions no governamentals que treballen a favor de la protecció del medi ambient i que compleixen els requisits exigits pel dret intern”.

La jurisprudència constitucional i del Tribunal Suprem ha reconegut que són titulars d'interessos legítims col·lectius les persones jurídiques sense ànim de lucre que tenen per finalitat estatutària la defensa de tals interessos legítims col·lectius (com el medi ambient) de manera que el resultat del procés comporti algun efecte positiu (benefici) o negatiu (perjudici) a aquestes finalitats estatutàries de protecció del medi ambient. Entre d'altres, la STC 34/1994, de 31 de gener, destaca que “resulta evident que una associació amb finalitats de defensa de la naturalesa i del món animal té un interès legítim i personal en velar pel correcte exercici de la potestat administrativa”.

En el cas que ens ocupa, la nostra entitat reuneix els tres requisits esmentats. Primer, és una associació i, per tant, una entitat sense ànim de lucre. En segon lloc, té com a finalitats socials la defensa i preservació del medi ambient al territori de tot Catalunya. I tercer, la resolució o resolucions administratives que es prenguin sobre la licitació de les obres dels nous accessos ferroviaris pot comportar un benefici o perjudici a les nostres finalitats de protecció ambiental.

Per tot l'exposat, aquesta entitat té condició d'interessada en tant que l'interès legítim col·lectiu que defensa -la defensa del patrimoni natural i ambiental de Catalunya-, podria resultar afectat per la resolució que es dicti en el present procediment.

I, en segon lloc, DEPANA també som part interessada en virtut de l'acció pública prevista en la legislació d'urbanisme (art. 5 del Reial Decret Legislatiu 7/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de Sòl i Rehabilitació Urbana i art. 12 Decret legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'urbanisme).

Per tant, cal que es respectin els drets que emparen aquesta entitat com a interessada i, d'acord amb l'art. 53.1 a) LPAC, sol·licitem conèixer l'estat de la licitació de les obres dels nous accessos ferroviaris, així com tenir accés a l'expedient i a tots els documents que s'hi continguin. Tanmateix, d'acord amb l'art. 40.1 LPAC, sol·licitem que se'ns notifiquin totes les resolucions i actes administratius que se'n derivin.

Per tot l'exposat,

SOL·LICITEM: Que tenint per presentat aquest escrit en temps i forma, s'admeti a tràmit, i s'acordi:

1. El desistiment immediat del procediment de licitació de les obres dels nous accessos ferroviaris, "Nou accés ferroviari. Vies d'accés i expedició/recepció en Nou Llobregat. Serveis afectats i consolidació del terreny", en virtut de l'article 152.2 LCSP.
2. Reconèixer a DEPANA com a compareguda i interessada en el procediment de tramitació de la licitació de les obres dels nous accessos ferroviaris.
3. D'acord amb la condició d'interessada d'aquesta part, es procedeixi a trametre tota la informació sobre el projecte, ara i en el futur, i se'ns notifiquin totes les resolucions i actes administratius que se'n derivin.

Barcelona, a 7 de juliol de 2022.